

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Gyermekvédelem.

Zombor, 1906. március 5.

A Szabad Lyceum múlt vasárnapja nevezetes időpont nemcsak a Szabad Lyceum, hanem városunk társadalmának életében is.

Dr. Karsay Sándor, a gyermekvédelemre irányuló mozgalmak e csodálatosan lelkes, ihletett apostolának elmeddőbbsé, lelket megrázó és szívet összefacsaró előadása révén eljegyezte magát egy az ország szívéből most megindult nagyszabású mozgalommal, mely ép oly mértékben humánus, mint nemzeti.

E mozgalom, ha a magyar társadalom megérti és harcosává szegődik, ezrek meg ezrek lelkével fogja gyarapítani a nemzettestet. Kiket eddig sem az állami, sem a társadalmi intézmények nem voltak képesek megmenteni az elpusztulástól, vagy ami annál is rosszabb, a teljes erkölcsi zülléstől, azok az elhagyott lelkek a Gyermekvédő Liga oltalma alatt nemcsak megmaradhatnak az életnek, hanem a gondos testi és szellemi nevelés által, melyben ezentul részeseülni fognak, a nemzeti társadalom hasznos erőgyarapodást is nyer bennök.

Szülők, kik féltő szeretettel őrködtek saját gyermekeik egészségének fejlődése fölött; emberek, kik nem fásultak még el annyira, hogy az ártatlan gyermek mosolya föl ne derítsen, szíveteket s nem merültetek még el annyira a sivár önzés fertőjébe, hogy a nemzeti erő pusztulása meg nem döbbsenél lelketeiket: halljátok meg a vészriadót, mely Karsay előadásából szól hozzátok. *)

Ha meghalljátok és lelketek megrázkódik belé: álljatok a liga harcosainak sorába.

Elenyésző csekélység az áldozat, mit a liga tagjaitól kíván. Nem óhajtja onnan toborozni zászlaja alá a munkatársakat, ahonnan minden humanitárius és kulturintézményünk szerezte hivat, mert azzal újabb terhet róna ugyanazon vállakra. Nem néhány száz, áldozatra mindig kész embertársunk kisebb-nagyobb adományára van szüksége, mert ezzel csak szerény keretben szerény eszközökkel működő irgalmas alkotásainak számát gyarapítaná egygyel; a milliók filléreire tart számot, hogy a meglevő gyermekvédő intézményeket oly

*) Egész terjedelmében közölni fogjuk jövő számainkban.

hathatós gyámolításban részesíthesse, mely lehetővé teszi az összes elárult, gondozatlan gyermekek elhelyezését, el látását és fölnevelését.

A fillér áldozatot megbirhatja az utolsó kunyhó is. S ha meggondolja, hogy egyetlenegy szerencsétlen sorsfordulat az ő szeretteit is ez emberbaráti intézetek jótéteményére utalhatja, meg is fogja tenni. Meg kell tennie. A liga gondoskodott arról, hogy mindenki minden fáradság nélkül léphessen a liga tagjai közé filléres áldozatával. Szelvényfüzeteket adott ki 20—20 szelvényvel. Zomborban a Szabad Lyceumtól mindenki kaphat ilyen szelvényfüzetet. Aki mind a 20 szelvényt eladta, a füzethez mellékelt checken portókötség nélkül küldi fel a gyűjtött összeget a Magyar Agrár- és Járadekbanknál kezelt országos gyermekvédő alapra Budapestre, a gyűjtő könyvecskét pedig br. Edelsheim-Gyulay Lipót, az országos gyermekvédő liga ügyvezető elnökének címére (Budapest, Tárnok-u. 5. sz.). A liga vezetősége a gyűjtő könyvecskébe beirt adakozók mindegyikének küld hasonló szelvényfüzetet, hogy társadalmunk minden

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

A kis gulyás.

Írta: Türr Antal.

Akinek apja nincs: az árva; akinek anyja nincs: az árvább; akinek meg se apja, se anyja nincs: az a legárvább. A negyedik fokot, amit ritkán használ a magyar ember, nem írom ide, majd elvállik, hogy ki a legeslegárvább.

Tanyás gazda volt Kerekes István Máté-házán, de volt cserepesháza a városban is a „homokvégen“. Szép fehérre volt meszelve a fala, a zöld zsalus ablakok mögött meg mindig bujkált egy-pár cserepbe ültetett piros muskátli, a szerelmes lányok, legények kedves virágja. Hanem hogy mégis inkább a tanyai „nádásban“ ültette föl a sátorfáját és otthagyta a városi szép cserepes lakot, annak Gödrösi Ágnes volt nagyban az oka. Ez a leány szerette Kerekes Pistát, pedig annak már hitestársa volt. Ennek aztán az lett a vége, hogy a szerelem gyümölcse se maradt el. Leány-asszony lett Gödrösi Ágnesből, mert Kerekes Pista pap nélkül kötötte be a fejét.

Vagy két esztendeig vesződött, nyomorgott Ágnes leány a kis fiával, de tovább nem bírta ki. A szégyen égette az arcát, mert a városban ujjal mutogattak rá a nyelvelő asszonyok. Egy napon aztán fogta a kis fiát, elvezette Kerekes Pistáék homokvégi zöld zsalus házához, betuszkolta az ajtón és azt mondta:

— Ez az édesapád háza. A te helyed itt van! Aztán otthagyta a várost, többé a hírét se hallották.

Mikor Kerekes István az asszonyával hazatért a tanyáról, az udvarházban találta az apró gyereket vörösre sirt szemekkel. Fölbredt benne az apai érzés, megsimogatta a szöke, göndör fejeuskáját és azt mondta:

— Ne sirj fiam. Jó helyre találtál!

Aztán a feleségéhez fordult és így szólt hozzá:

— Ezt a gyereket magunknál tartjuk.

— Hát iszen tarthatjuk — mondta az asszony lesütött szemekkel.

— Az Isten eddig úgy se áldott meg bennünket „aprosággal“, legyen hát ez a miénk.

— Isten nevében! — mondta röviden az asszony, de egy ujjal meg nem érintette volna a kis siró gyereket. Gondolta magában, hogy ez csak „amolyan“ gyerek, aki a házhoz is tartoznék, meg nem is.

Mert hogy Gödrösi Ágnes volt az urának a szeretője, mikor az a tanyáról a városba fordult be, hogy némi dolgát elvégezze, azt már tudta. Rigócziné, a vén cigányasszony, aki a tanyai nép gyönyörűségén élősködött, rég kiolvasta ezt neki a tenyeréből. Csak azt nem tudta, hogy az emberének „járadosága“ is van attól a személytől. Most azt is megtudta. Maga előtt látta a kis hitványasgot.

Ettől a naptól fogva Kerekes István otthagyta a városi cserepes házat és végleg a tanyájára költözött. Nagyon bántotta az, hogy Gödrösi Ágnes ilyen furfangos módon fogott ki az eszén. De szégyelte is magát a városiak előtt, mivelhogy hamar elfutott a híre annak, hogy a Kerekesék portáján „szaporaság“ állott be, pedig nem is várták. A tanyán azonban nem sokat törődtek az ilyen csekélységgel. A tanyai nép munkában leli

egyik tagja hozzájuthasson a filléres áldozat lerovásához.

Minthogy a filléradományok gyűjtésére a liga egy tagját sem kötelezi, arra kérjük a gyűjtőket, hogy akár gyűjtöttek, akár nem, ne vessék el a szelvényfüzetet, hanem vagy származtassák vissza a liga ügyvezető elnökehez, vagy pedig juttassák dr. Feles Adolf helybeli orvosnak kezébe.

A szent ügyre kérjük a gyűjtő könyvecskék átvevőit, hogy ne kicsinyeljék a fillérgyűjtést s ne resteljenek érte a megszólítás fáradságát. A fillérekből milliók lesznek s a milliók lehetővé teszik a cél elérését s fáradságuknak legszebb jutalma a tudat, hogy hozzájárultak ezer meg ezer veszendő léleknek a megmentéséhez s ezzel a magyar nemzeti társadalomnak erősebbé és jobbá tételéhez.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 3-án tartotta meg rendes havi ülését Latinovits Pál főispán elnöke alatt. Jelen voltak: ifj. Vojnits István alispán, dr. Pavlovits Simon kir. tanácsos, főorvos, Gräff Nikáz kir. tanácsos, tanfelügyelő, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Scultéty Ferenc ár. elnök, dr. Mikosevits Kanut vármegyei főügyész, Popovits Aurél kir. táblai főügyészhelyettes, Scherer Rezső, a bizottság állandó jegyzője, báró Vojnits István, id. Szemző István, Fernbach Károly, dr. Molnár Károly nagybirtokosok, Eigl József apátplébános.

Latinovits Pál pontban 9 órakor lépett a vármegyei székház kis tanácskozási termébe, ahol az egybegyűlt bizottsági tagok lelkes éljenzéssel fogadták. A főispán az ülés megnyitása előtt szép szavakban emlékezett meg Gräff Nikáz legfelsőbb kitüntetéséről, mondván, hogy évtizedek óta látjuk Gräff tanfelügyelőnek a közoktatás terén kifejtett

buzgó és fáradhatatlan munkásságát és látjuk ezen munkásságnak elért fényes eredményeit. A legfelsőbb kegy kitüntetésével méltó embert ért. Gräff kir. tanácsos meghatottan mondott köszönetet a közigazgatási bizottságnak és a főispánnak ezen öt már másodszer besugárzó legfelsőbb kegy alkalmából való szives üdvözlésért. Lelkének sugallatából, hivatásból lépett ezen pályára, abban a reményben, hogy itt a közoktatásügynek, nemzetünk felvirágoztatásának hasznos polgárává lehet. Kéri a közigazgatási bizottságot, hogy őt, aki továbbra is minden erejétől kitelhető módon igyekszik nehéz és felelősségteljes munkáját végezni, továbbra is támogassa. A felzúgó lelkes éljenzés elsillapultával Latinovits Pál főispán az ülést megnyitottnak jelentette ki.

Közegészségügy.

Dr. Pavlovits Simon kir. tanácsos, főorvos jelenti, hogy az általános egészségügyi viszonyok kedvezőek voltak. A mérsékelt arányban kifejlődött körmozgalom mellett a felmerült betegségek jellege és lefolyása legtöbb esetben veszélytelen és megnyugtató volt. Leginkább észleltettek a légzőszervek különböző bántalmait és egyes hevenyfertőző kórok.

Ronesoló toroklob előfordult 9 községben: Madaras, Almás, Ada, Bajmok, Apatin, Hódság, Kishegyes, Magyarkanizsa, Mohol és Zenta. Megbetegedett 29 gyermek, meggyógyult 13, meghalt 7, ápolás alatt 9.

A vörheny előfordult 5 községben: Bácsszentiván, Ujverbász, Csantavér, Ómoravica, Magyarkanizsa és Zenta város területén 39 esetben, meggyógyult 13, meghalt 7, ápolás alatt 19.

A kanyaró előfordult 9 községben: Apatin, Cservenka, Óverbász, Paacsér, Csantavér, Kishegyes, Magyarkanizsa, Martonos, Sajkásszentiván 159 esetben. Meggyógyult 69, meghalt 7, ápolás alatt 83.

Hagymáz előfordult 14 községben 130 esetben. Meggyógyult 94, meghalt 18, ápolás alatt 18.

Nemesmiliticsen egy személyes üzleti jogu gyógyszerár felállítására engedélyeztetvén, a felállítási jog Mór Gyulának adományoztatott.

Köszadók.

Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelenti, hogy egyenes adóban 1906. febr. befizettetett 515,281 korona 37 fillér. 1905. febr. befizettetett 1.199,576 kor. 71 fillér. Elmult hóban kevesebb 684,295 kor. 34 fillér. 1906. évi január 1-től február végéig befizettetett 723,360 kor. 48 fillér. 1905. hasonló időszakában befizettetett 1.358,518 kor. 85 fillér. Ez évben kevesebb 635,158 kor. 37 fillér.

Hadmentességi díjban 1906. febr. befizettetett 3134 kor. 1905. febr. befizettetett 2301 kor. 36 fillér. Elmult hóban több 832 kor. 64 fillér. 1906. január 1-től február végéig befizettetett 5695 kor. 60 fillér. 1905. hasonló időszakban befizettetett 5340 kor. 29 fillér. Ez évben több 355 kor. 31 fillér.

Bélyeg- és jogilletékben 1906. febr. befizettetett 75,894 kor. 76 fillér. 1905. febr. befizettetett 168,613 kor. 72 fillér. Elmult hóban kevesebb 92,718 kor. 96 fillér. 1906. január 1-től február végéig 152,820 kor. 21 fillér. 1905. hasonló időszakában 284,151 kor. 14 fillér. Ez évben kevesebb 131,330 kor. 93 fillér.

Fogyasztási és italadóban 1906. febr. befizettetett 97,795 kor. 67 fillér. 1905. febr. befizettetett 97,019 kor. 39 fillér. Elmult hóban több 776 kor. 28 fillér. 1905. január 1-től február végéig 194,077 kor. 65 fillér. Mult év hasonló időszakában 186,030 kor. 97 fillér. Ez évben több 8046 kor. 68 fillér.

Tanítói nyugdíj 1906. febr. befizettetett 13,417 kor. 64 fillér. 1905. febr. befizettetett 12,733 kor. 87 fillér. Elmult hóban több 693 kor. 77 fillér. 1906. január 1-től február végéig 29,553 kor. 64 fillér. Mult év hasonló időszakában 19,314 kor. 60 fillér. Ez évben több 10,239 kor. 04 fillér.

Tanügy.

Gräff Nikáz kir. tanácsos, tanfelügyelő jelenti, hogy az elmúlt hó folyamán Vaskut, Gara, Ófutak, Dunagálos és Dunaacséb községek népoktatási intézeteit látogatta meg.

A vaskuti róm. kath. iskola tanítási eredménye a tantermek törvényellenes zsufoltóságát figyelembe véve általában jó, tanítási nyelv magyar, de a növendékei magyar

az örömet. Hat nap dolgozik, izzad, fárad, a hetedik nap meg berándul egy órára a városba az Istenházába. Onnan, ha teleszivta a lelke magát égi malasztal, megint lassan kibandukol a tanyára. Nem érdekli más a városban. A lelke, a szive olyan egyszerű, mint a porhanyó föld, amelyet mivel. A fekete föld nyujt a testének szerény táplálékot, az Istenháza pedig a lelkének. És ez neki elég.

Hát a tanyán nem igen kérdezték, hogy ki fia a kis Pista, mert hogy ezt a nevet adta neki a pap a keresztségben, de ha a kíváncsi anyókák — akiknek a tanyán se volt egyéb dolguk, minthogy „más háza előtt söpörjenek“ — kérdezték is, hogy: ki fia ez a „kis ember?“ — rendszeren azt a választ kapták Kerekesektől, hogy:

— Árva. Örökbe fogadtuk.

Hát a kis Pista lassan növekedett. Kerekes István sokszor eltűnődve nézegette a gyereket és ilyenkor mindig azt mondta magában:

— Van benne valami a véremből.

Még az asszonya is megkedvelte vala-

miképen. Ugyan nem becézgette, de nem is bántotta. Mikor pedig öt-hat éves lett már, a nyakába akasztottak egy tarisznyát, aztán rábízták a nyáját. Hadd őrizze kora reggeltől késő estig. Iskolába úgy se járathatták, mert hát a tanyai tanító is megkérdezett volna legalább is annyit, hogy: mi a neve, hogy hívják? Neve pedig nem volt. Hát így be se irathatták. Mert hogy Kerekes István, a módos tanyai gazda adja oda a nevet ennek a kis micsodának, abból semmi sem lehetett, mivelhogy az asszony fölfortyant volna ezért nagyon, de nagyon.

Megmaradt hát a kis Pista, mint ahogy a többi pajtásai hívták, gulyásnak. És őrizte szépen a nyáját. Közben pedig, ha elunta magát, játszott a komondorokkal, vagy ellátogatott a szomszéd gulyásokhoz, akik aztán szép mesékkel tartották. Ezek már nagyobbacskaak voltak és láttak tanyai iskolát is.

Pista nagy örömmel hallgatta a szerelmes királyfiról meg a Tündér Ilonáról szóló meséket és otthon is el tudta szépen mondani a többi cselédeknek. De legjobban megragadták a lelkét a bibliai mesék. Mikor

estefelé hazatért a nyáját, mindig ezeken a dolgokon tűnődött. Velük álmodott is. Látta a menyország kapuját, hallotta az angyali sereg bájos énekét, sőt úgy vélte, hogy a kis angyalok egy hosszú lajtorján leszállnak hozzá és megsimogatják a szelid képét. Pedig csak az esti szellő bujkált körülötte a csűrben, az simogatta végig az álomtól kipirult arcát.

Hát Pista így élte napjait, mignem egyszer beköszöntött Kerekesék házába a „golya.“ Igaz, hogy a házasságuk után csak valami nyolc esztendőre, de hát mégis beköszöntött. A tanyán pedig nem igen kérdezték azt, hogy mért maradt el a „golya“ olyan hosszú ideig és mért köszöntött be most egyszerre, amióta az új tanyai kapitány olyan sokat forgolódott a csinos Kerekesné oldala körül.

Ettől az időtől fogva rossz dolga lett a kis Pistának. Az asszony, ahol csak lehetett, belékött és gyakran a legkisebb hibáért is úgy megtépázta, pofozta, hogy olyan lett a Pista feje az ütlegektől, mint egy szakajtó. Mert hát most már volt egy „édős“,

nyelvhelyi beszédképessége nem áll kellő arányban a tanítók igyekezetével.

A garai iskolában a magyar nyelv tanítása kevésbé kielégítő. Mindkét helyen a látogatás során szerzett tapasztalatai alapján a szükséges intézkedéseket nyomban foganatosította.

Mintán Vaskut a szükséges óvoda épület és két új tanterem létesítése ügyében a közigazgatási bizottság többrendbeli meghagyásait vonakodik teljesíteni, kéri a közigazgatási bizottság sürgős intézkedését.

Az ófutaki r. kath. iskolában úgy az elhelyezés, mint a magyar nyelvi oktatás kielégítő. A g. kel. iskolákban a magyar nyelvi oktatás igen gyenge és sok kívánni valót hagy hátra.

A gör. kel. szerb kisdudóvodában a magyar beszéd — a magyar szövegű ének kivételével — semmi eredménnyel sem tanítatik. A tanfelügyelő a szükséges intézkedéseket a helyszínén megtette.

Az ujmajori róm. kath. iskola tanítási eredménye jó.

A dunagálosi ág. ev. két elemi iskolában a magyar nyelvi tanítás is sok kívánni valót hagy fenn.

A két községben rendszeresített óvoda az óvónőnek lemondása óta szünetel. Az óvoda megnyitása és az óvónő megválasztása iránt intézkedett.

A dunacsébi r. kath. iskola 3 tantermében az eredmény egyáltalában mint a magyar nyelvi tanítást illetőleg, kielégítő. A gör. kel. iskolában 11 növendék van beírva, a tanítás eredménye gyarló, magyar nyelvi oktatás szempontjából pedig kritikán aluli.

Kéri a felhozottakra a közigazgatási bizottság sürgős intézkedését.

Kir. ügyészség.

Popovits Aurél kir. főügyész helyettes jelenti, hogy az ügyészség felügyelete alatt a fogházban példás rend és tisztaság van. A felügyelet és biztonság teljesen kifogástalan, ragályos betegség nem fordult elő, az egészségi állapot jó. A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés az őrség körében és a letartóztatottaknál nem alkalmaztatott.

A múlt hó folyamán 70 letartóztatott volt elhelyezve. Jogérvényesen elítélt: fog-

házra 17, börtönre 41, fegyházra 2. Felebbezés alatt álló vizsgálati fogoly 5, elítélt vizsgálati fogoly 2. A hódvári, kulai és apatini járásbírói fogházakban a rend és a tisztaság kifogástalan.

Allategészségügy.

Illy György m. kir. törvényhatósági állatorvos jelenti, hogy az egészségügyi viszonyok az előző hónapozat képest valamivel kedvezőlenebbek voltak, amennyiben lépfene, rühkór és sertésorban terjed; sertésvész csupán a községek számára kevesebb, a fertőzött udvarok száma több. Az intézkedések megtétek.

H i r e k.

Áthelyezés. Latinovits Pál főispán dr. Ritter Gyula szolgabíró a palánkai járási szolgabírói hivataltól a topolyai szolgabírói hivatalhoz helyezte át.

Március 15. Zomborban. Amint már jeleztük, városunk hazafias polgársága az idén is megünnepli a szabadságnapjának emlékeztétét. Az ünneplésre felhívó szöveget így hangzik: Március 15. Ünneplünk! Szabadságunk napját évről-évre megünnepeztük testvéries egyetértéssel, hazafias lelkesedéssel. Kétszeres, szent kötelességünk ez most, a mikor a mult dicsőséges emlékezetéből új erőt akarunk meríteni a jelen nehéz küzdelmeihez, biztató reményt egy szebb jövőre. Ünneplünk! Ünneplésünk sorrendje: Március 15-én délelőtt 9 órakor istentisztelet a r. kath. plébániatemplomban, az izraelita s az ág. ev. templomban. 10 órakor a Schweidel-szobor megkoszorúzása. Beszédet mond a polgárság nevében Buday Gerő. Délután 1/4 órakor toronyzene a városháza toronyerkélyén. 4 órakor — kedvező időben a Szent-Háromság téren, ellenkező esetben a városháza nagytermében — diszgyűlés: 1. Szózat. Éneklé a polgári kaszinó egyesületi dalárda. 2. Elnöki megnyitó. Mondja Vértesi Károly. 3. Márciusi eskü. Költemény Ábrányi Emilől. Szavalja Prokópy Imre. 4. Ünnepi beszéd. Mondja dr. Balogh Ernő. 5. Hymusz. Éneklé az iparos dalárda. Egyesületek, testületek stb. szép idő esetén zászlóval gyülekeztek a Szent-Háromság téren! Este 7 órakor kivilágítás. Ne sajnáljon senki egy-egy mécs lángot ünneplésünk fényének emlékeztető! 8 órakor közvacsora a Polgári Kaszinó Egyesület összes helyiségeiben, hölgyek részvételével. (Egy teríték ára 1 kor. 20 fill.) Mindnyájunknak el kell menni, mindnyájunknak részt kell venni ünneplésünk minden

egy-egy mozzanatában! Zombor város hazafias polgársága.

Bács-Bodrog vármegyei kertgazdasági intézet. Ruffly Pál miniszteri tanácsos, az országos gyermekmenhelyek felügyelője, Angyal Dezső kir. tanácsos, al-lami kertészeti iskolai igazgató és Ybl Lajos műépítész folyó hó 4-ike óta Latinovits Pál főispán vendégei. Lapunk hasábjain többször foglalkoztunk a Zomborban felállítandó gyermekinternátus kérdésével. Ezen internátus 200 gyermek befogadására tervezetik, akik a gyümölcsészet, szőlőszet és kertészetben nyernek kiképzést. A bizottság a földterület helyszíni megismerését már e hó 5-én foganatosította. Ma pedig a telekvétel ügyében tárgyal az egyes birtokosokkal. Jövő számunkban — miután lapunk zártakor a tárgyalások még mindig folynak — ezen ügyet részletesen ismertetjük.

Hírek az egyházmegyéből. Kápláni minőségben áthelyeztettek: Vermes Gyula Kishegyesről Magyarakanizsára, Kazinczy Imre Akasztórol Kishegyesre, Antal-kovits Vilmos pedig Akasztóra.

Az országos magyar védőegyesület zombori fiókjá. Beniczky Lajos, a magyar védőegyesület elnöke levélben fölkérte Vértesi Károlyt, hogy tegye meg a szükséges előmunkálatokat egy zombori fiókegyesület megalapítására. Ez ügyben Vértesi Károly f. hó 3-án, szombaton d. u. előzetes tanácskozássra hívta össze városunk tekintélyes polgárait a felső kereskedelmi iskola tanácstermébe. Az értekezleten megjelentek úgy nyilatkoztak, hogy a védőegyesület fiókjának megalakítását üdvösnék és szükségesnek tartják. Előkészítő bizottságot küldtek ki, mely a város egész polgárságának, társulatoknak, egyesületeknek, különösen a nőknek bevonásával egy nagygyűlés összehívására teszi meg a szükséges intézkedéseket. Az előkészítő bizottság tagjai: Vértesi Károly, Fernbach Károly, Frey Imre, Karakasevits Milivoj, Krizmanits Imre, Steiner Lajos, Spitzer Sándor, Sztrilich Zsigmond és Vujevich Alajos, mint jegyző. Hisszük és reméljük, hogy e nagyfontosságú nemzeti eszme nálunk is — amint a szomszéd Baján már megtörtént — minél előbb meg fog való-sulni. Összetartás és kitartás — legyen a jelszó!

Égbe szállt angyalka. Így jelenti Rausch Alfréd és neje Hódvágon, Ernőke nevű 8 hónapos fiacskájuknak folyó hó 1-én történt halálát.

Eljegyzés. Ozvald István bajai tanító jegyet váltott Eiselt Emma ugyanottani tanítónővel.

aki az ő véréből, meg az ő husából való volt, a fattyut tehát el akarta üldözni a háztól. Annak most már ott semmi keresete se volt.

Kerekes uram rossz szemmel nézte ugyan ezt az asszonyi igazságszolgáltatást, de szólni nem akart, mert tudta, hogy a szavával csak perpatvart és lélekveszedelmet idézne elő. Lassan beletörődött abba, hogy ennek így kell lennie, mert hát mégis csak első az „övék.”

A lelkiismerete, amely néha fölébredt benne, ha a Pista gyerek göndör fürteivel játszadozott, most olyan volt, mint az aludt tej.

Belátta, hogy bizony nyűg már ez a gyerek a nyakukon. Csak azt nem tudta, hogy hogyan szabaduljon tőle. A világ úgy tudta, hogy örökre fogadták, hát nem dobhatja ki csak úgy egyszerűen a pusztába.

Azonban nem sokáig kellett ezen törni Kerekes uramnak a fejét. Móját ejtette ennek hamarosan maga a jó Isten, aki legmelegebben öleli karjaiba az árvákat. Egy forró nyári napon nagy zivatar érte künn a legelőn a kis gulyást. A villámok cikkáztak, a terhes, szürke felhők meg ontották a jeget.

Pista a szüre alatt gubbaszkodott, de bizony ott is megtalálta a nagyszemű, hideg jégeső és félholtra pacsolta a szegény lelkét. Mire a zivatar elállt, lapátolni lehetett a mezőn a jeget. A kis Pista csurom viz volt és egész testében reszketett a hidegtől. Csak alig-alig, hogy a nyáját haza tudta terelni. A kapun már csak úgy vándorolt be, mint aki pusztulófélben van.

Az asszony, ahelyett, hogy valami száraz gonyát adott volna a kis betegre, még jól össze is szidta, amiért hogy nem tudta idejekorán hazaterelni a nyáját és azt mondta neki:

— Eredj a kamrába, te giliszta! Ott száraz helyed lesz!

És a Pista gyerek engedelmeskedett. Alig tántorgott már a nagy láztól, de azért bevándorolt a kamrába és egy kemény padra dőlt. Az ereje egészen elhagyta. Pihegett, pihegett, míg végre, hosszú idő után lassan elszenderült.

Ha álmából néha-néha fölriadt, úgy tünt föl előtte, mintha a sötét kamrában az angyalok táncolnának körülötte.

A láz iszonyuan kinozta, azonban nem volt körülötte senki sem, aki csak egy csepp vízzel is enyhítette volna a szomját. A házbeliék nem törődtek vele. Csak egy kondásgyerek tekintett be hozzá az ajtón, de ahogy ott látta feküdni lecsukott szemekkel a kis Pistát a padon, azt hitte, hogy alszik és tovább ballagott ő is.

Csak másnap este jutott eszébe Kerekes uramnak a beteg gyerek. Be is nyitott hozzá, hogy megkérdezze: fáj-e még valamije? Már nem fájt semmije se. A pusztító kór hamar végzett a gyenge fiúval. Ott feküdt a padon hidegen, de mintha a csukott ajakán mosoly játszott volna. Igen, mosoly volt, mert most már igazán az angyalok játszottak szegény, ártatlan lelkével.

Az ég gazdagabb lett egy fényes csillaggal, a mátéházi temető meg egy sötét sirhanttal, amelynek tövében egy fekete névtelen fejfa düledezett. Alatta porladt a kis gulyás. Apja is volt, anyja is volt és mégis ő volt a legeslegárva: senki, semmi!...

Szabad Lyceum. Mint mult számban jeleztük, mult vasárnap délután 5 órakor dr. Karsai Sándor miniszteri fogalmazó s az Országos Gyermekvédő Liga ügyvezető-igazgatója tartott előadást a Gyermekvédelemről. Az előadást egész terjedelmében közölni fogjuk, tárgyának egy részét külön cikkben méltatjuk. Megdöbbentő volt az előadás egy-egy részletének hatása s akaratlanul kicsordult a köny az emberek szeméből egy szívfacsaró eset leírásakor. Az előadásnak hatása alatt a Gyermekvédő Liga piros szelvény-füzeteiből sokat vettek át hölgyeink a liga céljaira való gyűjtés végett. Azonban a nemes cél érdekében, melyet a felolvasás szolgált, fájdalommal láttuk, hogy a szabad Lyceum rendes látogató közönségéből ezuttal sokakat nem láttunk. Ezeknek a figyelmét külön felhívjuk az előadásra, melyet jövő számunk tárcarovatában kezdünk el közölni. Társadalmunk humánus egyesületeitől és a szabad Lyceumtól pedig elvárjuk, hogy a gyermeknapot még a folyó év májusának utolsó szombatján és a gyermekünnepnapot a rákövetkező vasárnapon megvalósítsák.

Az ügyvédi kamara köréből. A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Hilkene Lajos kulai és dr. Szabados József zentai ügyvédek az ügyvédek lajstromába iktatta. Dr. Pribil Ernő zombori ügyvéd elhalálozván, a lajstromból törölte és irodája gondnokául dr. Buják József zombori ügyvédet, dr. Kniezel Frigyes kulai ügyvéd elmebetegség miatt gondnokság alá helyeztetvén, irodája részére dr. Deák Béla kulai ügyvédet rendelt ki gondnokul.

Tisztviselőtelep Zomborban. Van szerencsénk a „Tusculanum“ magyar tisztviselők országos házépítő szövetkezet tisztelt tagjait és — és az ügy iránt érdeklődő tisztviselőket — a folyó évi március hó 7-én este 8 órakor a Polgári kaszinóban tartandó közgyűlésre — a választmányi tagokat meg az ugyanaz nap délután 5 órakor tartandó értekezletre — ezuttal is tisztelettel meghívni, amelyre kérjük okvetlen megjelenni szíveskedjenek. Zombor, 1906. március hó 5-én. Elnökség.

Segélydíjak iparos mesterek szegénysorsu özvegyei és árvái részére. A „Goldberger alapítvány“ kamatai magyarországi iparosok segélyezésére fordítandók. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter nyilvános pályázatot hirdet a kamatokból alakított 7, egyenként 300—300 és egy 226 koronás segélydíjra, e segélydíjakat a szakmájukban kivált, jozan életű, de fiatalon elhunyt, képesítéshez kötött ipart űzőt magyar honos iparos mesterek szegénysorsu özvegyei vagy szegénysorsu, de 18 évet még be nem töltött (fiú esetleg leány) árváinak fogja odaítélni. Pályázhatnak e segélydíjakra az említett özvegyek és árvák; ez utóbbiak anyjuk vagy gyámjuk útján. Oly özvegyek, kik férjük iparát folytatják, — oly árvák, kik atyjuk iparát választották életpályául s mint ilyenek segéd vagy tanonc minőségben alkalmazva vannak, avagy ugyanazon szakmába vágó ipari szakiskolába (felső ipariskolába) járnak, az odaítélésnél előnyben részesülnek. Árváknál, ha további kiképzésük érdekében több évi támogatásra volna szükség — nem fog elzárkózni az elől — hogy a segélydíjat az alapítványi kamatok terhére, az előhaladás igazolásának kikötése mellett, esetleg több éven át engedélyezze. Egy és ugyanazon családban özvegy és árva, illetve árvák ugyanezen alapítvány kamataiból segélyt csakis rendkívül kivételes esetben kaphatnak. A folyamodványban részletezendők: a cél, melyre a folyamodó a segélyt igényli és a körülmények, melyek őt a segély kérésére utalják. A folyamodványhoz a következő melléletek csatolandók: A) Özvegyeknél: a) a házasság-level; b) a férj magyar honosságát, mikor és hol történt elhalálozását igazoló okmányok; c) a férj iparigazolványa, vagy annak másolata; d) a férj szakképzettségét igazoló okmányok (iskolai bizonyítvány, bizonyítvány rendelőkötől, kiállítási oklevél stb.); e) a férj és az özvegy erkölcsi bizonyítványa; f) szegénységi bizonyítvány B) Árváknál: a) az atya magyar honosságát, mikor és hol

történt elhalálozását igazoló okmányok (l. fent b) alatt); b) az atya iparigazolványa vagy annak másolata (l. fent c) alatt); c) az atya szakképzettségét igazoló okmányok (l. fent d) alatt); d) az atya erkölcsi bizonyítványa; e) az árva születési bizonyítványa; f) az árva legutolsó iskolai bizonyítványa, g) ha az árva iparos segéd vagy tanonc, vagy ipari szakiskolai (felső iskolai) tanuló; a tanító mesternek vagy mesternőnek, ipariskolai igazgatónak bizonylata arról, hogy az illető mióta van nála alkalmazásban (hányadik évfolyamra jár) és mily erkölcsi magaviseletet és előhaladást tanusít; h) szegénységi bizonyítvány. Szegénységi bizonyítvány csatolása esetén a kérvény és mellékletei bélyegmentesek. E bizonyítvány csatolása a folyamodvány külzetén feltűnően jelendő. A felszerelt folyamodványok legkésőbb folyó évi március hó 31-ig a szegedi kereskedelmi és iparkamarához nyújtandók be.

Az adai rendőrség sztrájkja.

Adán az összes lovas- és gyalogos rendőrség bejelentette Karakás Gábor rendőrfőnökénél, hogy a sztrájkból kilépnek. Ami meg is történt. Most az őrzető egyelőre a mellé beosztott községi szolgálattal és kisbírákkal teljesíti a sztrájk indokolt. Szegény rendőröknek, akik éjjel-nappal szolgálatban vannak, alig van betevő falatjuk, az alig 40 koronát kitevő fizetésükből nyugdíjilletmény és ruházat címén meg levonásokat eszközölnek. A mai drágasági állapotok között bizony még az egész 40 horonából sem igen lehet megélni. Ezen sajnálatos ügy Ada képviselőtestületének e hó 3-án tartott rendkívüli közgyűlésén került tárgyalás alá, ahol a böles férfiak, a község bizalmának letéteményesei magukhoz méltó határozattal vágták be a szegény emberek megélhetésükért feljajduló jogos és méltányos kérelmét. Kimondotta ugyanis a képviselőtestület 17 szóval 16 ellenében, hogy a régi fizetésekkel pályázatot hirdet, és egyhangulag, hogy a renitenskedőket tovább nem alkalmazza.

Tüdővész pusztítása. Magyarországon 1905. évi december hóban tüdőbetegségben elhalt 5867 egység. Ebből vármegyénkre 183, Bajára 5, Szabadkára 45, Ujvidékre 7, Zomborra 6 egység esik.

Kórházi kitiltások. Schmidt János bezdáni illetőségű, róm. kath. vallású, 19 éves, nőtlen csavargót és Kolompár Imre óbecsei illetőségű, 20 éves csavargót a belügyminiszter mint színelő beteget 3 év tartamára az ország összes kórházaiból kitiltotta.

Megmérgezte az urát. Árva István, tisztaistvánfalvi lakos ezélt 4 hónappal nőül vett egy bácsföldvári leányt, Boda Etelt. A házasság igen rossz viszonyban éltek egymással, mert a menyecske nem szerette az urát. Csak azért ment férjhez, hogy főköttő alá jusson. Már több ízben megkísérelte, hogy megmérgezi hitet urát, de úgy látszik a mérge nem volt elég erős. Az elmúlt héten azonban sikerült neki rettenetes tervét végrehajtani. Egy csomag kénes gyufát vett, amelynek foszforos részét vízben feloldotta és lugkőszódába öntve férje levele közé keverte és mikor a mit sem sejtő férj a munkából hazajött, a levest megette, mérgezési tünetek mutatkoztak rajta és nagy kínok között meghalt. A menyecskét természetesen beállította a városházába, hol töredelmesen bevallotta bűnét. Most már az ujvidéki törvényszék börtönében érezheti gonosz tettének lelki kínjait.

A Hungária fürdőben a mai naptól fogva a fürdési napok — a hölgyek óhajának megfelelően — a következőkben állapítottak meg: Hölgyek: hétfő, szerda és péntek d. u. 2 órától 6-ig. Urak: mindennap délelőtt, továbbá kedden és szombaton délután is. — A fürdő ugyancsak a mai naptól fogva naponta reggeli 5 órától esti 6 óráig van nyitva. A kádfürdőket hölgyek és urak egyaránt, vasárnap délután kivételével, mindennap és minden időben használhatják.

Országos vásár. Az ujvidéki József-napi országos vásár folyó hó 17., 18. és 19. napjain fog megtartatni.

Hivatásának áldozata. Véres eset tartja izgatottságban Bajaszentistván lakosságát. Gyenes Péter rendőr egy korcsmában a verekedő legények között akart rendet csinálni. A legények mind rárohantak Gyenes rendőrré és fején összeszurkálták úgy, hogy életveszélyes sérüléseivel be kellett szállítani a bajai városi kórházba. A csendőrség nyomban megindította a nyomozást, minek következtében az egyik gyanúsítottat, Pank Kálmánt le akarták tartóztatni. Pank a csendőrök elől elfutott, akik utána löttek és a golyó Pank hátába furódott. A súlyosan sérült legényt szintén a bajai városi kórházban vették ápolás alá.

Villamos áram naptár. Az áramfogyasztó közönség tájékoztatásául, hogy tudhassa, mely időtől kezdve meddig használhatja világításra nap-nap után a villamos áramot, s mely időponttól meddig világítják a nyilvános tereket és utcákat, jónak látjuk időről-időre közölni a szerződésileg megállapított villamos áram naptárt. Ime a március havára szóló áramnaptár:

Március	Magánvilágítás		Közvilágítás	
	kezdet	vége	kezdet	vége
1—5	430	745	630	415
6—10	445	730	630	415
11—15	445	730	645	400
16—20	500	715	645	345
21—25	500	700	700	330
26—31	515	700	700	330

Az aláhuzott számok az esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt jelölik.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület sorsjegyeit 25-szörösen tuljegyzték, ami kétségtelen bizonyítéka a közönség érdeklődésének. A nagy érdeklődés természetes is, mert hiszen a nyerevénykötvény tulajdonosa semmiféle tőkeveszteségnek nincs kitéve s csupán a befektetett összeg kamataiért játszik a sorsjegyekkel, melyeknek nyerevényesélyük nagyon kedvező. A sorsjegyek mind részletfizetésre, mind készpénzen a napi árfolyam mellett (156—160 kor.) a helybeli képviselőnél: Spitzer Márk banküzletében is megszereshetők. 3—1

Az óbecsei dalkör estélye.

— 1906. február 24. —

Kiválóan sikerült hangversenyyel egybekötött farsangi mulatsága volt mult szombaton az óbecsei polgári magyar dalkörnek.

Sok, félreértéseken alapuló támadás, bántó tere-fere és célzatos kicsinylés környezte meg a dalkört, de azért sikerrel, öntudatosan jelent meg a közönség előtt, azon műpártoló közönség előtt, amely nem engedett, nem hitt a kísértésnek és tisztában van azzal, hogy Óbecsén nélkülözhetetlen feladatot teljesít a magyar dalárda, amelylyel szemben nemcsak akkor kell elismeréssel lenni, mikor hazafias vagy kulturális feladatot szolgál önzetlenül, ingyen és fáradsággal, hanem igenis éppen akkor, amikor saját fenállásának biztosítása érdekében fordul a közönséghez és kéri az erkölcsi elismerést, az anyagi támogatást.

Gyönyörűség volt végig tekinteni az igazán válogatott közönségen, amely a kitűnő előadások során zajosan és tüntetően adott kifejezést tetszésnyilvánításának.

A tartalmas és értékes számokból álló műsort Szabó Jolán polgári iskolai tanárnő nyitotta meg Sipos Zoltán alkalmi prológjával. Mint a „jóindulat“ jelent meg a tanárnő és az igazán ügyes költeményt értelmesen, higgadtan és oly vonzóan adta elő, hogy

abból egyetlen sort sem mulasztott el a figyelő közönség. Az élvezetes szavakat a közönség zajos tapsal jutalmazta, míg a dalkör elismerését hatalmas csokorral töltsölte.

Utánna a dalkör férfikara Lányi Ernőnek, az ország egyik legnevesebb dalköltőjének hazafias műdalát „Rég veri már a magyart” adta elő. A nehéz, de hatásos darabot a csak 20 tagból álló dalkör olyan ritka szép összhanggal és meglepő színezéssel adta elő, hogy a zene szépségei iránt érzékenyek örömmel állapították meg a kiváló tudást és buzgalmat, amiért is sűrű elismerést kapott a dalkör lángbuzgalmu és minden vészszel, bajjal megküzdő karnagya: Losonczy Antal. E hatásos karral még a dalkör sokszor fog elismerést aratni, mert szabatos kidolgozása mindenkor biztosítja a sikert.

Most egy kedves szám következett. Dörner Vilma urleány szóló énekelt mű- és magyar népdalokat. A közönséget előnyösen lepte meg a fiatal urleány kellemes és tisztán csengő hangja, biztos éneklése és könnyed előadási modora. A legmagasabb részeken épp oly könnyedén és tisztán siklott át, mint a közép régiókon. A közönség nem tudott betelni a szépen előadott dalokkal és szüntelen ujjazott, tapsolt; de nem hiába, mert a kisasszony szívesen, jó kedvvel énekelt s kifogyhatatlan volt pompás dalaiból. A folytonos ujjazás és tapsolás a legélénkebb bizonyítéka annak, hogy a közönség szívesen hallgatta és a nyújtott élvezetért hálás volt. A dalkör pompásan diszló csokorral kedveskedett az ő új és fiatal primadonnájának, a kit bizonyára ezentul sűrűbben fogunk látni és hallani a dalkör föllépésein. — A zongorakíséretet Ugray György igazgató-tanár nyújtotta diszkréten és oly tartalmasan, amely csak emelte a zenei hatását a kellemesen előadott daloknak. Abból a sok tapsból méltó rész jutott neki is, mint a ki kiváló zeneérzékelével és tudásával vezetője volt a kedvesen nótázó urleánynak.

Következőleg a dalkör „Eredeti magyar dalok”-at énekelt Gaál Ferencről. Aki ismeri Szabadka város kiváló zenei tudásu Gaál Ferkóját, az értheti csak, hogy miként lehet két parányi kis népdalból ilyen hatásos összkart előhozni. Különösen tetszett a frisse, amelynek befejezése igen hatásos.

Eredeti és vonzó volt Horváth György telekkönyvvezető tilinkó szólója. Azon az igénytelen kis hangszeren Horváth bámulatos ügyesen és művésziesen játsza a legnehezebb kesergő melódiákat és szinte oda képzeljük magunkat abba a régi kuruc korba, amikor a magyar az erdő sűrűjébe bujva, tilinkózta buját, baját a levegőbe. A kíséretet a zenekar három tagja adta igen ügyesen. A közönség a kedves jelenetet megújraza.

Kacagató és pompás szám jött most a „humoros állat-quartet,” melyet Ugray György igazgató-tanár ügyes előbeszéddel vezetett be, bemutatván egyenkint a macskát, tyukot, kutyát és a vén disznót. A tréfásan kiöltözött maszkok már maguk kacagásra ingerelték a közönséget, de a jó kedv csak emelkedett énekük során. Kiváló német zeneszerző műve ez, amely igen szép összhangba hozza az állathangokat. Egyes részekben az összhang igen bájos. Meg is ujjazták a dolgot, aminek szívesen feleltek meg, bár az alarc alatt bizonyára izzadhettek. A közönség zajosan éltette Ugray tanárt, mint impresszáriót, de tetszéssel tüntetett az állatfejbe bujtatott dalosok mellett is. A dalosok: Laczkovits

Antal, Neogrady József, Losonczy Antal és Nikolt Ferenc voltak.

Befejezésül a dalkör „Népdalkoszoru”-t énekelt, amelyet Méder Mihály irt. A betyáros nóta fülbemászó és frisse különösen pattogós.

A dalt szerető közönség meglepedéssel távozott helyéről, hogy átadja a helyet a táncoló pároknak. A tánc kedélyesen, vigan folyt hajnali 3 óráig, az első négyest 50 pár táncolta.

A dalárdisták is új lelkesedést merítettek a szép sikerből és már most tervezgetnek egy nagyobb szabásu hangversenyt husvitra.

—s.—

Változások a gabonapiac s a mérlegek kezelése tárgyában.

Zombor szab. kir. törvényhatósági bizottsága közhírré teszi, hogy az 1905. évi 266/kgy. számú határozattal megalkotott és a „Gabonapiac szabályozása, városi mérlegek felállítása és kezelése tárgyában” alkotott szabályrendelet kormányhatóságilag jóváhagyatván, a 30 napi meghirdetési határidő leteltével, tehát 1906. évi április hó 1-én életbe lép.

Ezen szabályrendelet intézkedései a következők:

1. §. Zombor szab. kir. város közönsége az állatvásártéren s a vasuti állomásnál egy-egy hidmérleget s ezenkívül a gyümölcs és veteményes piacon, valamint a gabonapiacra összesen négy tizedes mérleget állít fel és ebből kifolyólag a mérlegeléssel üzletszerűen foglalkozó magánmérlegtulajdonosokat jelen szabályrendelet hatályba léptetésének idejétől számítva eltiltja.

2. §. A gabonapiacra érkező eladók kötelesek kocsiokat a rendőrkapitányi hivatal által megállapítandó sorrendben felállítani.

3. §. A buzapiacon a bevásárlás ideje január, február és március hónapokban reggel 7 órától esti 5 óráig, április, május, június, július, augusztus és szeptember hónapokban reggel 5 órától esti 7 óráig és október, november hónapokban reggel 6 órától esti 5 óráig állapítatik meg.

Ezen megállapított határidők előtt vagy után való eladás vagy vásárlás tilos.

4. §. A gabonapiacra érkező kocsioknak utközben való feltartóztatása szigoruan tiltatik.

5. §. Minden a piacra érkező eladó, eladásra kínált gabonakészletét az e célra felállított városi mérlegeken felmérheti s erről neki igazolvány adatik ki.

Ezen igazolványt illetve mérlegeédulát a mérlegkezelő szolgáltatja ki, ki alkalmaztatásakor a rendőrhatalóság előtt működésének pontos és lelkiismeretes vezetésére esküt tenni köteles.

6. §. Az 5. pontban foglaltak nem korlátozzák azonban sem az eladónak, sem a vevőnek azon jogát, hogy a gabonát a saját mérlegükön megmérhessék, — tilos azonban más magánmérlegtulajdonosok mérlegeit díjazásért igénybe venniük.

7. §. Ha a vevő által eszközölt esetleges utómérésnél megállapított s az igazolványban kiirt mennyiség között különbözet mutatkozik, a vevőnek nem szabad a megvett gabonaneműeket mindaddig kiüríteni, míg a valódi mennyiség a nyilvános mérlegeken újból meg nem állapítatik. Ha azonban a vevő a valódi súly megállapítása előtt a gabonát kiüríté, köteles az igazolványban kitüntetett mennyiséget fizetni.

8. §. Az ezen szabályrendelet 1., 2., 3. és 4. §-aiban foglalt tilalmak illetve rendelkezések megszegése kihágást képez és a

rendőrhatalóság által 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

9. §. A mérlegelési díjak a következőkben állapítatnak meg: a) minden marha után, mely a vasutnál méretik 40 fil., b) minden marha után, mely az állatvásártéren felállított hidmérlegen méretik 20 fil., c) minden borju, sertés vagy juh után 10 fil., d) minden zsák, illetve kosár gabona, hüvelyes vetemény, gyümölcs vagy zöldség után 2 fil., e) minden bődön turó után 4 fil., f) gyapju után 10 kg.-ig 2, 10—50 kg.-ig 4, minden további 50 kg. után 4 fil., g) tollért minden köteg vagy zsák után 4 fil., h) minden pár baromfi után 2 fil., i) minden egyéb áru után megkezdett 50 kkgként 2 fil.

Ezen díjjegyzék a nyilvános mérlegeknél látható helyen állandóan kifüggesztve tartandó.

10. §. Az összes nyilvános mérlegek a helybeli mértékhitelítő hivatal által évenként felülvizsgáltatnak és újból hitelesíttetnek.

11. §. Jelen szabályrendelet az annak kormányhatóságilag történt jóváhagyása után való meghirdetését követő hó 1. napjától kezdve lép hatályba.

HIRDETÉSEK.

504. sz. kig. 1906.

Pályázat mérnöki munkálatra.

Pacsér község előljárósága a községi képviselőtestületnek 20, 21/1906. közgyűlési számú határozata folytán az 1890. évi I. t. c., valamint a 610/1897. számú vármegyei szabályrendelet szoros betartása mellett készitendő törzskönyv, valamint Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága által 1191/1900. közgyűlési szám alatt alkotott építési szabályrendelet 1. §-a értelmében az utcák és terek szabályozási vonalainak megállapítása iránti műszaki munkálatokra nézve ezennel pályázatot hirdet.

Felhivatnak mindazon okleveles mérnök urak, kik a fent leirt műszaki munkálatok elkészítésére vállalkozni óhajtanak, ebbeli ajánlataikat alulirott előljárósághoz **folyó évi március hó 20-ig** nyujsák be.

Megjegyeztetik, hogy vállalkozni szándékozónak egyszerű levélbeni átiratukra a pályázati feltételek különkülön azonnal megküldetni fognak.

Pacsér, 1906. február 28.

BOGYÓ ÖDÖN, MARTON BÁLINT,
jegyző. 2—1 bíró.

Eladó

3—3

egy ruganyos és fedeles **utazó kocsi**, egy ruganyos **hajtó kocsi** és egy rugó nélküli **hajtó kocsi**. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Házeladás.

A helybeli ipartestület háza (Erzsébet-ligettel szemben) március hó 10-ig szabad kézből eladó. Tudakozódni lehet **FREY IMRE** elnöknel. 2-1

654. szám.
kig. 1906.

Árlejtési hirdetmény.

Pacsér község a képviselőtestület által megszavazott s a vármegye törvényhatósága által 23060/1414/jkvi számú határozatával jóváhagyott óvoda építésére — az építési munkálatok biztosítására Pacsér községházához 1906. évi március hó 18-ik napjának délutáni 2 órájára nyilvános szóbeli árlejtést hirdet.

Árlejtési feltételek:

1. Az óvoda a volt Grünbaum-féle telken építendő.

2. Kikiáltási ár 13515 korona, bánatpénzül az árlejtés megkezdése előtt 1500 korona teendő le.

3. Vállalkozó köteles a zombori m. kir. államépítészeti hivatal által megvizsgált műszaki tervekhez alkalmazkodva az építést azonnal megkezdni és 1906. évi szeptember hó 30-ig befejezni, az egész munkát készen átadni, az alapozás megkezdésekor a téglá, eserép és épületfa anyagok megvizsgálásához alkalmazandó mérnök költséget, nemkülönbön hatósági felülvizsgálat, utófelülvizsgálatok s a vállalkozási jogügylet költségeit viselni.

4. Pacsér község a vállalkozónak sem anyagot, sem más szolgálmányt nem nyújt, de a vállalati összeg $\frac{1}{4}$ részét, ha a falak ablakmagasságban lesznek, $\frac{1}{4}$ részét ha az épület tető alatt áll, $\frac{1}{4}$ részét ha az épület és összes munkálatok teljesen készek és végül az utolsó $\frac{1}{4}$ részét, ha az építkezés hatóságilag felülvizsgálatot, nem kifogásoltatik és teljesen rendben átadatik, vállalkozónak kifizeti, az óvadékát pedig neki hatósági utalványra akkor, ha az utolsó felülvizsgálat követő egy év múlva kifogás utófelülvizsgálat után nem tétetik, az esedékes nyert kamattal visszaadja.

5. Vállalkozó az építés teljes épségeért felelős s mindazon hiányok, melyek akár a munka, akár anyagok megfelelően voltából erednek, vállalkozó óvadékából a községi előjáróság által is elkészíthetők s pótolhatók.

6. Per esetén pedig a község előjárósága szabadon választhatja a bíróságot.

A műszaki tervek és költségvetések, ugy a részletes feltételek alulírott jegyzőnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Pacsér, 1906. évi február hó 28-án.

Bogyó Ödön, **Marton Bálint,**
jegyző. 2-1 bíró.

1223. sz. kig. 1906.

Pályázati hirdetmény.

Szilbács községben lemondás folytán megüresedett s havi utólagos részletekben kiszolgáltatandó 600 korona évi fizetéssel egybekötött végrehajtói állásra 1906. évi március hó 15-iki határidővel pályázatot hirdetek.

Négy középiskolai osztály elvégzése és az eddigi alkalmaztatás igazolandó.

Palánkán, 1906. február 27.

HIPP DEZSŐ,
főszolgabíró.

Hungária fürdő

(Zombor, Basa-utca 1. sz. a gimnázium főbejáratával szemben)

mindennap reggeli 5 órától kezdve esti 6 óráig a nagyközönség rendelkezésére áll.

Urak részére

mindennap délig, kedden és szombaton délután is.

Hölgyek részére

hétfőn, szerdán és pénteken délután 2 órától, diákok részére kedden délután.

Gőzfürdőjegy 1 kor.

Kádfürdőjegy 1 K 20 fil.

Diákjegy 40 fillér,

mely utóbbi csakis kedden d. u. vehető igénybe. *—8

Telefon a fürdőben.

Házvezetőnőnek

kerestetik középkorú nő, aki a háztartás összes ágaiban jártassággal bír. Értesítést a kiadóhivatal ad. 3-1

Haszonbérbeadási hirdetmény.

Néhai Mihajlovits Miklós és György hagyatékához tartozó, jelenleg „Mihajlovits férjezett Konyovits Julianna alapítványa“ tulajdonát képező, a bezdáni uton fekvő 180 katasztrális hold 1381 ölnyi kiterjedésű ingatlan, a rajta levő szállásházzal és gazdasági épületekkel együtt nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adatni. — Az árverés f. évi március hó 25-én d. e. 9 órakor Koczkar Zsigmond kir. közjegyző irodájában fog megtartatni.

Árverezni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt az eljáró kir. közjegyző kezébe 2000 koronát készpénzben óvadékol letenni.

Az árverési feltételek megtudhatók alulírott hagyatéki gondnok ügyvédi irodájában mindennap d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig, ugyanott bővebb felvilágosítás is nyerhető.

Zomborban, 1906. március hó 1-én.

Dr. Konyovits Dávid,

néh. Mihajlovits Miklós és György hagyatéki gondnoka.

3-1

Meghívó.

Az „Első vaskuti segélyszövetkezet“ folyó évi március hó 18-án délután 1 órakor fogja rendes évi közgyűlését az iskolaépület helyiségében megtartani, melyre ezennel az összes t. c. tagok meghívotnak. A közgyűlés tárgyai: a) a közgyűlési elnök és jegyző választása; b) igazgatói és felügyelőbizottsági jelentés a lefolyt üzletéről; c) az 1905. évi mérleg bemutatása és esetleg a felmentés megadása; valamint a tiszta jövedelem fölötti intézkedés az alapszabályok 21. §-a értelmében; d) az igazgatósági és póttagok választása; e) két tag választása a jegyzőkönyv hitelesítésére.

Az igazgatóság ezennel közzéteszi, hogy a szövetkezetnek a mérleg bemutatása alkalmával 826 tagja volt; évközben 20 tag töröltetett és 11 új tag ismét belépett részvény átvételével a tagoktól; 6 tagnak lett üzleti részvénye kifizetve. Fölmondva nem lettek részvények.

Jegyzet: A zárszámadási összes okmányok a kereskedelmi törvény 243. §-a értelmében a segélyszövetkezet helyiségében 8 napon át közszemlére kitéve lettek.

Vaskut, 1906. évi február hó 28-án.

2-1

Eckert János,
igazgató.

Zármérleg

az „Első vaskuti segélyszövetkezet“-től 1905. évi január hó 1-től december hó 31-ig.

Vagyon.

Teher.

Egyenleg 1905. évi december hó végén	61302 74	Részvénytőke számla s kamat	111585 30
Kötvényekben	212638 04	Betétek számlája és tőkésített kamatok	158999 25
Ingatlan (ház)	3300 —	Alaptőke-számla	3998 —
Butor és felszerelések értéke 20% levonása után a használatért	318 85	Tartalékalap-számla	1213 98
		Tiszta nyeresemény 1905 részvény közt felosztva a részvény 90 fillér	1763 10
			277559 63
			277559 63

Eckert János s. k., **Szauter Gyula s. k.,** **Raile Ferenc s. k.,** **Stéhl Sebestyén s. k.,** **Ralle Antal s. k.,**
igazgató. szövetk. jegyző. aligazgató. pénztárnok. könyvelő.

Igazgatósági tagok:

Kovács István s. k., **Krix Lőrinc s. k.,** **Dobler Mátyas s. k.,** **Ralle István s. k.,** **Stadler Tamás s. k.,** **Dobler Antal s. k.,** **Hellenbarth Mátyas s. k.,** **Pestality Antal s. k.,** **Bermüller István s. k.,** **Dobler János s. k.,** **Bauer János s. k.,** **Ralle Lipót s. k.**

A fő- és segédkönyvekkel összeegyeztetvén, összhangzó és helyesnek találtatott. Vaskut, 1906. évi február hó 28-án.

Krix János s. k.,
fel. biz. tag.

Kindl Mátyas s. k.,
fel. biz. tag.

Hellenbarth Márton s. k.,
fel. biz. tag.

NE TESSÉK**MUTATVÁNYSZÁMOT****KÉRNI:**

mert aki már most beküldi — ha csak egy hónapra is — az előfizetési összeget AZ UJSÁG politikai napilapra április hó 1-től számítva, *** annak azonnal megindítjuk a legjobb magyar lapot: ***

AZ UJSÁG-ot,

de az előfizetést csak április hó 1-től számítjuk. Előfizetési árak: Egy hónapra 2 kor. 40 fil., negyedévre 7 kor., félévre 14 kor., egész évre 28 kor.

AZ UJSÁG**GYÖNYÖRŰ HUSVÉTI****AJÁNDÉKÁT:****AZ UJSÁG ALBUMÁT**

AZ UJSÁG minden előfizetője megkapja 72 fillér portó beküldése ellenében, aki AZ UJSÁG-ra egy félévre egyszerre, negyedévenként vagy havonként, de félévi kötelezettséggel előfizet.

Megrendelési cím: AZ UJSÁG kiadóhivatala Budapest, VII., Kerepesi-ut 54. sz.

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK

GYÁSZLAPOK

SZÁMLÁK

LEVÉLFEJEK

NÉVJEGYEK

ELJEGYZÉSI ÉS

ESKETÉSI KÁRTYÁK

SÍMA- ÉS

DOMBORNOMATU

MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA**== KÖNYV- ÉS KONYOMDAI INTÉZETE ==****ZOMBORBAN****A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.****KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.****== PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON. ==**

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK
ÉS A
KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

TELEFON SZÁM: 18.**A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.****ITT MEGRENDELHETŐK:**

HIRLAPOK

MŰVEK

NAPTÁRAK

TÁBLÁZATOK

FALRAGASZOK

KÖRLEVELEK

TÁNCVIGALMI

MEGHÍVÓK

TÁNCRENDK

ÉTLAPOK

Ház és földeladás.

Néhai özv. Csernyus Istvánné hagyatékát képező a belváros Kistemplom-utcai 5. sz. **HAZ** és a nemesmiliticsi határban levő mintegy 92 holdnyi **szántó-föld** — gazdasági épületekkel — eladó.

Értesítést ad **Krizmanits Imre**, Zomborban. 6—5

Vasuti vendéglő eladás.

Gádori vasuti állomásnál lévő vendéglőmet a hozzá tartozó szántófölddel és korsmai felszereléssel együtt **szabad kézből eladom.**

Bővebbet **Frindeisz István** tulajdonosnál. 3—2

Pályázati hirdetés.

A monostorszeg—apatini ármentesítő és belvizesabályozó társulat egy, a „Monostorszeg—kpuszina lecsapoló érdekeltég” részére építendő 60 lóerős szivó gázmotor elhelyezésére szolgáló szivattyutelep alapozási és felépítményi munkálataira pályázatot hirdet. A tervek Apatinban a társulati irodában betekintethetők, ahol a közelebbi értesítések is kaphatók. Pályázati határidő **1906. évi március hó 10.**

Apatin, 1906. február hó.

2—2 **Az igazgatóság.**

HAZAI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NÁDOR-UTCAI FIÓKJA

Alaptőke 15,000.000 kor. BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 18. Tartalék 2,225.000 kor.
Sürgőnycim: Nádorutcai Hazabank. Telefonszám: 86—01.

Biztos tőkebefektetés és legolcsóbb sorsjegyek

a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület új nyereménykötvényei.

Az első ciklusban évenként háromszor **junius 5., október 5., február 5.**

300.000
600.000
300.000

koronás főnyeremények.

40.000 és 20.000, 50.000 és 20.000, 40.000 és 20.000
koronás nyeremények kerülnek sorsolásra.

Egy évi nyeremények összege:

1,571.000 kor.

Minden egyes sorsjegy okvetlenül kisorsoltatik.

A nyeremények főösszege:

32,221.300 korona,

a törlesztési huzások főösszege:

36,938.750 korona

mind az öt ciklusban.

A vevőnek a rendkívül előnyös nyereményhuzásokon való játék csak a vételár **kamataiba** kerül, mert a **legkisebb** nyeremény és a törlesztéses huzásnál sorsolt nyereménykötvényért járó nyeremény-szelvény árfolyamértéke **jóval több, mint a sorsjegyek mai ára.**

Minden egyes nyereménykötvény, illetve a kötvény kisorsolása esetén az arra kiadandó nyeremény-szelvény **az összes nyereményhuzásokon végig** — tehát 70 éven át — játszik, e szerint **többször is sorsolható nyereménnyel.**

A nyeremény-kötvényeknek biztosítékát az államnak, városoknak és községeknek nyújtott kölcsönök képezik és a törlesztések, valamint a **nyeremények pontos kifizetéseért a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület** összes vagyonával külön is kezekedik. Ezeket a nyereménykötvényeket adjuk:

a) **készpénzfizetésre** a mindenkori **pontos napi árfolyamon** darabonként 20 korona foglalót kikötve. A sorsjegyekre kívánatra **igen jutányos feltételek mellett megfelelő előleget** nyújtunk.

b) **az 1883. XXXI. t. c. értelmében kiállított részletvekre** 3—2

18 havi 10 koronás, vagy 32 havi 6 koronás részletre.

1906. március hó 15-ig beérkező rendeléseknél intézetünk ezeken az áron **árfolyamemelkedés esetén sem változtat.**

Már az első részletnek postautalványon való beküldése után megküldjük a sorsjegyek sorozatát és számát tartalmazó törvényesen kiállított részletvet, melynek alapján a vevő **azonnal** megszerzi a kizárólagos játékjogot.

a) **KÉSZPÉNZFIZETÉSRE:**

MEGRENDELÉSI JEGY:

b) **RÉSZLETIVRE:**

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18. Sziveskedjenek részemre a napi árfolyamon számítva készpénzfizetés ellen darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületi nyereménykötvényt küldeni. — Mai postával küldök Önöknek foglalólul darabonként 20 koronát, azaz összesen koronát, míg a hátralékos összeget sziveskedjenek utánvétellel beszédni. folyószámlán hitelezni.

Kelt

A megrendelő neve:

(olvasható aláírás)

Pontos lakáscíme:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18. Megrendelek Önöknél a prospektusokban foglalt feltételek szerint az 1883. XXXI. t. c. értelmében kiállítandó részletvekre darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületi nyereménykötvényt. A vételárát darabonként koronás havi részletben fogom törleszteni. Az első részletet összesen kor. ma postautalványon küldtem címükre.

Kelt

A megrendelő neve:

(olvasható aláírás)

Pontos lakáscíme: